

NORSKE FILM + TV

PRODUSENTERS FORENING

06.04.10

KULTURDEPARTEMENTET
v/ Ellen Tauland

HØRINGSSVAR "TA ALLE TALENTENE I BRUK"

Produsentforeningen takker for at vi fikk utsatt frist for høringen. Dette er en sak som både er enkel og komplisert på en og samme gang. Vi tror hele bransjen er samlet om ønsket om flere kvinner i de ulike rollene i filmproduksjon, og målsetningene om kjønnsbalanse. Problemene er knyttet til hvilke tiltak som kan settes i verk, og om de får effekt og eventuelle utilsiktede ringvirkninger.

Vi oppfatter at bransjen også er samlet om de filmpolitiske hovedmålene om styrket produksjon, solid publikumsoppslutning, kvalitet og mangfold i innhold. Vi mener at god kjønnsbalanse vil bidra til alle disse hovedmålene, men at kjønnsbalanse ikke kan prioriteres over de andre hovedmålene, det er med andre ord et delmål.

Filmbransjen har jobbet veldig samlet og konstruktivt de siste årene, og det har gitt en høy bevissthet i alle grupper om problemstillingen. Skjev kjønnsbalanse er ikke noe unikt for filmbransjen, men vi Produsentforeningen er stolt av og fornøyd med at bransjeorganisasjonene samarbeidet om arbeidsgruppen som la fram forslag til tiltak. Arbeidsgruppens forslag var en konsensus-rapport og ment som en rekke muligheter som skal vurderes, derfor er det greit med en høringsrunde på rapporten. Vi oppfatter ikke rapporten som absolutt og andre tiltak bør også vurderes, og andre virkemidler for andre deler av bransjen.

Rapporten trekker dessverre for lite på andre sektorer og erfaringer om tiltak som stimulerer til kjønnsbalanse. Vi tenker spesielt på det tverrdepartementale arbeid som ble gjort med tanke på kvinnelige gründere, og de virkemidler som Innovasjon Norge disponerer.

Vi i Produsentforeningen vil understreke at filmbransjen ikke er mer konservativ enn andre deler av samfunnslivet, men at vi speiler det samfunnet vi er en del av. Det er mange eksempler fra kulturlivet på sterk mannlig dominans. Filmbransjen er preget av prosjektarbeid og frilansere, i tilsvarende bransjer er det skjev kjønnsbalanse.

Produsentforeningens grunnsyn

Produsentforeningen er prinsipielt for konkurranse og likebehandling av søkere og søknader. Derfor er det stor diskusjon i våre rekker om hvilke tiltak som kan iverksettes og hva vi som forening kan støtte som forslag for å ivareta våre medlemmer. Vi ønsker prinsipielt ikke å støtte tiltak som kan virke konkurransevridende mellom medlemsbedrifter, og støtter ikke kvoteringstiltak knyttet til produksjonsstøtte.

Vi mener også det er **problematiske å gjøre personene som skal gjennomføre prosjektene til viktigere enn selve prosjektene**. Det er viktig at man ikke blander målsetningene for de enkelte områdene. Det som handler om fokus på individuell kompetanseutvikling må ikke stå i konflikt med prosjektutvikling og produksjonsstøtte.

Vi mener **produksjonsselskap i utgangspunktet er kjønnsnøytralt**, og stiller også spørsmål ved om det er riktig å vurdere produsent. Vi har sett en god tilgang av kompetente kvinnelige produsenter de siste årene. Mange av de sentrale spillefilmselskapene er drevet av kvinner. Vår holdning er at produsentens kjønn ikke skal tas med i betraktning ved vurderingen av prosjektene. Vi er enige i at det er relevant i beregninger av kjønnsbalansen, men kvotering av produsentrollen vil føre til at et selskap drevet og eid av menn eller kvinner må ytterligere kompensere for sitt eget kjønn ved sammensetning av teamet for den enkelte produksjon. Det mener vi kan føre til konkurransevridning. Det fokus som har vært på kjønnsbalanse og kvinneandel de siste årene, har skapt en stor grad av bevissthet i våre rekker om utfordringene. Men vi mener at det er et feil fra det offentliges side og kun fokusere på manus, produsent og regissør. Vi mener det også bør tenkes på kjønnsbalanse og kvinneandel i de øvrige funksjonene i filmproduksjon; scenografi, produksjonsledelse, lyddesign, foto og klipp. Rekrutteringen til manus og regifunksjonen kommer også gjennom disse, ikke kun via filmskoler.

Vi **støtter alle tiltak som stimulerer aktørene, men de må ikke være i strid med lover, forskrifter eller hovedmålene**. For å bruke en analogi fra idretten så ønsker vi at konkurrentene skal få de beste trenerne og treningsforhold, men når det kommer til selve konkurransen må alle stille likt.

Hva kan måles

Staten har som målsetning at minst 40 prosent av nøkkelfunksjonene skal ivaretas av hvert kjønn for en samlet filmproduksjon. Slik vi vurderer det nærmer statens seg denne andelen innenfor de filmene som staten har et direkte repertoaransvar for, nemlig konsulentfilmene, dokumentarfilm og kortfilm. Etter vår oppfatning vil det derfor ikke være nødvendig å formulere formelle kvoteringskrav for disse. Her forutsetter vi at NFI uansett må gjøre prioriteringer av tildelinger i samsvar med målsettingene gitt fra departementet.

Automatiske ordninger

Vi ser at det er en større ubalanse i de «automatiske ordningene» som den markedsbaserte-, etterhånds og lanseringsstøtten. Det er viktig for oss at prisippene for disse ordningene blir stående. Vi tror at en bedre balanse i utviklingsstøtten som tildeles av konsulent eller via den pakkefinansierte utviklingsordningen over tid vil balansere tildelingene gjennom disse ordningene. Skulle man innføre kvotering i disse ordningene vil mye av automatikken forsvinne og ytterligere makt vil overføres til byråkratiets vurderinger. Det vil også kunne få alvorlige følger for publikumsmålsettingen, dersom vurderingen av publikumspotensialet skal vurderes som mindre betydningsfullt enn kjønnen til filmskaperne i disse ordningene.

Det er likvel veldig viktig for oss å understreke at konsulentordningene ikke må bli noen salderingspost for å rette opp skjevheter i de automatiske ordningene. Dersom konsulentordningen skulle få ansvaret for 40 % kvinneandel på den totale norske produksjonen kan dette i praksis føre til at praktisk talt bare kvinnelige regissører kan få støtte gjennom ordningen.

Det er viktig å stimulere til større kjønnsbalanse i de automatiske ordningene, men det må gjøres gjennom å stimulere kvinner til å satse mer på kommersielle genrefilmer, og dyrke frem talenter som har denne typen film som ambisjon.

TA ALLE TALENTENE I BRUK

Kommentarer til de ulike forslagene

(Vi kommenterer de punktene som vi mener er de viktigste for oss.)

- Kjønnbalansen i manusordningen anser vi som viktig at blir opprettholdt, men ser ikke grunn til særskilte tiltak.
- Vi mener det ikke er gjort tilstrekkelige konsekvensanalyser av forslaget for å forskyve støtten, og mener det ikke vil føre til endringer for de filmene som har den svakeste kjønnbalansen, det gjelder de filmene som ikke har forhåndsstøtte og de som blir produsert etter markedsvurderingsordningen.
- Vi mener det er viktig at vi får flere filmer med kvinnelige hovedroller, mener ikke det er riktig at staten skal stille ytterligere innholdskrav.
- Vi mener det er problematisk å skulle sette særskilte krav til de enkelte søknadene for den nye pakkefinansieringsordningen. Det er tenkt som en ordning som skal stimulere til langsiktig samarbeid mellom mennesker som er kvalifisert uavhengig av kjønn. Det vil være uheldig om partene ikke kan velge fritt, enten det gjelder for kvinnelige eller mannlige produsenter som får avgrensninger
- Vi mener det ikke er grunnlag for å endre bestemmelsene om etterhåndsstøtte, slik KUD forsøkte overfor ESA for to år siden.
- Vi støtter bruken av Filmrekrutteringsstipend, men vil understreke at det er gjennom utdanning og praktisk arbeid på filmproduksjon, innenfor rammene av produksjonsselskapene at medarbeiderne kan sikre sin faglige utvikling. Filmproduksjon er ikke individuelt, og løsrevne individuelle ordninger vil neppe ha noen funksjon.
- Støtte til WIFT. Vi støtter ikke tilskudd til enkelte organisasjoner. Vi mener det er grunn til å vurdere egne midler til likestillings- og kjønnbalansetiltak og forutsetter at det er prosjektmidler som alle kan søke, og ikke driftsstøtte til enkelte organisasjoner.
- Vi forutsetter at våre medlemmer følger arbeidsmiljøloven. Vi deler bekymringen med de øvrige organisasjonene om arbeidsmengde, men mener det ikke har noe i denne rapporten å gjøre. Videre mener vi det er grunn til å understreke at det er mange dyktige og tilfredse filmarbeidere i bransjen, og at innholdet i arbeidet virker meningsfylt og at folk verdsetter teamarbeidet.
- Vi mener også at forslaget om forliksråd ikke har noe i denne sammenheng å gjøre, og minner om at vi i våre overenskomster med de ulike organisasjonene har egne bestemmelser om konflikthåndtering. Organisasjonenes kapasitet er imidlertid et problem, og vi har flere eksempler på at forliksmegling ikke har ført frem fordi organisasjonene ikke har hatt kapasitet til å følge opp.

Produsentforeningens egne tiltak

- Vi mener hovedproblemet er knyttet til at det i mangler kvinnelige gründere og kvinnelige kommersielt orienterte manusforfattere og regissører, og vil forsøke å sette dette på agendaen i de relevante filmpolitiske sammenhengene.
- Vi vil følge opp med fokus på arbeidet med de kommersielle filmene gjennom egne samlinger med særlig fokus på markedsvurderingsfilmer.
- Vi har igangsatt dialog med Innovasjon Norge om tiltak for kvinnelige produsenter, kompetanse- og bedriftsutvikling, etableringsstøtte, finansieringsordninger m.m.
- Vi ønsker å igangsette egne nettverk for våre kvinnelige produsenter, og mentorordninger for produsenter og andre funksjoner, og vil drøfte det videre i Bransjerådet.
- Produsentene er flinke til å skryte av hverandre og de kvinnelige medarbeiderne som finnes i de ulike produksjonene, men vi ønsker likevel å stimulere produsentene til å dyrke de kvinnelige talentene i bransjen i de ulike rollene.
- Produsentforeningen vil særlig følge opp de kvinnelige avgangsstudentene fra produsentlinjen på filmskolen.
- Videre vil vi aktivt følge opp arbeidet fra utvalget i vår dialog med NFI, de regionale filmaktørene i FilmReg og med de øvrige organisasjonene i Bransjerådet.

I tillegg til tiltakene foreslått i bransjerådets rapport, ønsker vi å understreke viktigheten av å få flere kvinner inn i utdanningsinstitusjonene, dersom vi skal klare å bedre kjønnsbalansen i bransjen generelt.

På vegne av våre medlemmer
med vennlig hilsen

Leif Holst Jensen (s)
Generalsekretær